

Bestissing 13 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam

tegen:

(w[iljen] [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens zijn leven priester en lid van Missionarissen Oblaten van Maria,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: angeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 oktober 2011. Op 7 november 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], regionaal overste van de Missionarissen Oblaten van Maria. Op 27 januari 2012 is nog een brief met bijlage binnengekomen van mr. Heerkens Thijssen voornoemd.

Op 13 februari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr Heerkens Thijssen. Namens angeklaagde is verschenen [overste] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Angeklaagde was vanaf augustus [jaar] de leraar catechese van klagster aan [school] te [plaats]. Angeklaagde werd tevens vanaf juni [jaar] haar huisbaas. Angeklaagde had jongeren op kamers in zijn huis en daar werd klagster er één van.

Klagster voelde zich eenzaam op de [school]. Angeklaagde bood haar een helpende hand en werd al gauw een hulpverlener/vertrouwenspersoon voor haar.

In oktober/november [jaar] heeft angeklaagde één keer bij hem thuis klagster gekust in haar hals en heeft hij haar borsten aangeraakt. Klagster was toen 19 jaar oud. Klagster zag die ene keer nog als een vergissing.

Mede doordat klagster vanaf haar 3e jaar thuis ernstig mishandeld was, was ze op 19-jarige leeftijd nog heel kinderlijk en verkeerde ze niet in een goede financiële en emotionele toestand. Dit was onder andere de reden dat aangeklaagde begin juni [jaar] aan klagster goedkope woonruimte aanbod in zijn huis in [plaats]. Hoewel aangeklaagde haar eerder intiem had aangerakt, voelde het toch wel veilig, omdat er nog andere jongeren in zijn huis woonden. Daar kwam bij dat de ouders van klagster aangeklaagde kenden. Zij waren blij dat hun dochter bij een priester woonde, daar zij er van uit gingen dat zij bij hem in goede handen was.

Aangeklaagde was aardig en hielp haar met haar problemen. Aangeklaagde oefende als leraar, priester en 'huisbaas' een (pastorale) functie uit. Klagster vertrouwde hem volkomen na alles wat zij eerder in haar jeugd had meegemaakt en zij vertrouwde hem in de wetenschap dat de Katholieke Kerk 'hulp en steun' vertegenwoordigde. Klagster was streng Rooms-Katholiek opgevoed. De geborgenheid die zij thuis ontbeerde, gaf aangeklaagde aan haar. Ze was gevleid door al zijn aandacht.

Nadat klagster een maand in de woning van aangeklaagde woonde - klagster was inmiddels 20 jaar oud -, begon het seksueel misbruik door aangeklaagde. Op 2 juli [jaar] kroop aangeklaagde onaangekondigd bij klagster in bed en liet hij haar seksuele handelingen verrichten. Zo moest klagster aangeklaagde kussen en aftrekken. Klagster werd ook door aangeklaagde gekust en uitgekleed en zeer intiem betast. Hij penetreerde haar met vingers en duimen om zogenaamd de geslachtsdaad na te bootsen.

Na die ene keer in juli [jaar] vertrok aangeklaagde de volgende dag naar [land]. Een aantal weken na zijn terugkomst ging het seksueel misbruik door; in de periode van augustus tot november [jaar] werd klagster vele malen, in ieder geval meer dan tien keer, seksueel misbruikt door hem. Het misbruik vond steeds plaats als de andere huisgenoten wegwaren of sliepen. Klagster moest vaak bloot in zijn bed tegen hem aanliggen, waarbij zij over haar hele lichaam (intiem) werd betast. Dit alles was zeer tegen de wil en wens van klagster. Klagster vond het erg vies. Ze werd misselijk van de seksuele handelingen en was ontzettend bang. Tijdens de bezoeken van aangeklaagde hield klagster zich zo stil mogelijk en sloot ze zich zo goed en kwaad als dat ging van hem af. Eén keer wilde hij ook dat klagster hem oraal bevredigde, maar doordat zij daar zo misselijk van werd, 'hoefde' zij dat niet nog een keer te doen.

Klagster was heel erg eenzaam en bang voor aangeklaagde. Ze was emotioneel labiel en kon geen kant uit. Klagster had geen geld en was bang dat, als zij zich zou verzetten, hij haar op straat zou zetten. Ze wist niet waar ze dan naar toe zou moeten. Ze had aangeklaagde veel verteld over haar thuissituatie en ze was ook bang dat hij alles aan haar ouders zou doorvertellen.

Klagster was wel enigszins seksueel voorgericht in die tijd, maar had niet eerder een seksuele ervaring/relatie gehad.

Nadat klagster in november [jaar] een zelfmoordpoging had gedaan, heeft aangeklaagde haar verder niet meer aangerakt. Klagster begon met het drinken van alcohol en werd steeds dikker. Ze probeerde aangeklaagde zoveel als mogelijk te ontwijken en verbleef veel alleen op haar kamer. Aangeklaagde heeft haar in de jaren na [jaar] wel geprobeerd 'in de watten te leggen', waarschijnlijk uit een soort schuldgevoel.

Toen klagster in de zomer van [jaar] haar huidige echtgenoot ontmoette, was ze binnen één week weg uit de woning van aangeklaagde. In de periode daarna heeft ze sporadisch nog wel eens contact gehad met aangeklaagde. Hij kwam ook wel eens bij haar ouders thuis. Op een gegeven moment heeft klagster het contact met hem volledig verbroken.

Klaagster merkt nog op dat toen zij in de zomer van [jaar], na haar verhuizing naar [plaats], nog wat spullen wilde ophalen in het huis van aangeklaagde en de sleutel wilde terugbrengen, zij aangeklaagde aantrof in zijn bed met een meisje/jonge vrouw.

2.2 Het seksueel misbruik was een enorme aanslag op haar toch al geringe zelfvertrouwen. Tevens raakte klaagster totaal geïsoleerd van haar mede-studenten aan de [school]. Het misbruik heeft klaagster op jeugdige leeftijd gedurende een aantal jaren een drankprobleem opgeleverd. Ze rookte tevens twee pakjes sigaretten per dag.

Klaagster voelde zich boos en beschaamd. In latere jaren was er bij klaagster sprake van ernstige depressieve klachten, (faal-)angst, geen zelfvertrouwen, geen vertrouwen in anderen, vermoedheden en suïcidaal gedrag. De klachten werden steeds erger, daar klaagster op een gegeven moment het geheim van het seksueel misbruik niet meer kon verdragen.

Vanaf januari [jaar] werd klaagster door de huisarts verwezen naar professionele hulp. Tot op heden is klaagster wekelijks in behandeling bij een psychotherapeute. Het gaat thans wel beter met haar. Klaagster heeft nog wel een baan, maar werkt momenteel niet in het kader van een time-out.

Klaagster heeft aan haar echtgenoot nooit verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Klaagster was zwaar en chronisch depressief. Het huwelijk van klaagster was goed, maar heeft helaas veel te kort geduurd door het vroeg overlijden van haar echtgenoot.

Tot slot merkt klaagster nog op dat zij via de Commissie Deetman in contact is gekomen met een medeslachtoffer van aangeklaagde, [naam].

2.3 Het doel van de klacht is het verkrijgen van compensatie van jarenlang geleden psychische en emotionele schade, in de vorm van erkenning, excuses en minstens vergoeding van gemaakte hulpverleningskosten. Klaagster heeft zelf al 6000 euro betaald voor de psychotherapie. Klaagster wenst ook dat de nog te verwachten kosten zullen worden vergoed.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Overste] heeft in zijn reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de persoon en levensloop van aangeklaagde. Het toenmalige bestuur heeft hem na het beëindigen van zijn werkzaamheden in [plaats] benoemd in [plaats], waar hij allerlei administratieve werkzaamheden verrichtte totdat zijn gezondheid hem in de steek liet. [Overste] concludeert dat in het dossier van aangeklaagde geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar door de inhoud van het klaagschrift en de bijlagen blijkt des te meer hoe in het verleden alles werd toegestopt en dood gezwegen.

[Overste] geeft aan diep geraakt te zijn door wat klaagster is overkomen. Het verhaal van klaagster laat een kant zien van een medebroeder die de Congregatie niet kende en die grote verontwaardiging en diepe schaamte oproept.

[Overste] betuigt namens de Congregatie zijn spijt dat het jeugdig idealisme van klaagster gebroken werd en dat zij de pijn daarvan tot op de dag van vandaag meedraagt en intens voelt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke

integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim zesendertig jaren verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden en wel dat klaagster door aangeklaagde - één keer in haar eigen kamer en voorts in de maanden daaropvolgend meermalen in zijn woning - tegen haar wil - over haar hele lichaam werd gekust en onzedelijk betast, waarbij hij haar ook penetreerde met zijn vingers, alsmede dat klaagster aangeklaagde moest kussen en seksueel bevredigen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Op 4 oktober 2011 is bij de griffie van de Klachtencommissie nog een schriftelijke klacht gericht tegen aangeklaagde binnengekomen. Deze klacht, bekend onder nummer 2011T430, is ook inhoudelijk behandeld tijdens bovengenoemde zitting van de Klachtencommissie. De inhoud van de in die zaak afgelegde verklaring van [naam] acht de Klachtencommissie dienstig als steunbewijs voor het seksueel misbruik door aangeklaagde van klaagster, nu ook in die zaak naar voren komt dat aangeklaagde zich meermalen (gedurende een lange periode) heeft schuldig gemaakt aan het onzedelijk betasten van en het zich seksueel laten bevredigen door een meisje dat hem als een vertrouwenspersoon beschouwde.

De Klachtencommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat het door klaagster gestelde misbruik plaats heeft gevonden en dat haar klacht gegrond verklaard dient te worden.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klaagster bevond zich, ondanks haar leeftijd van 19/20 jaar, nog in een zeer kwetsbare periode; er was sprake van een moeilijke thuissituatie (ze werd vanaf zeer jonge leeftijd mishandeld), ze was eenzaam en miste haar vertrouwde schoolomgeving en vrienden en bevond zich bovendien in een slechte financiële positie. Aangeklaagde werd als leraar, priester en later ook als huisbaas een belangrijke vertrouwenspersoon voor haar, aan wie zij alles toevertrouwde. Klaagster was thuis erg gelovig opgevoed en zeker het feit dat hij een pater was, maakte dat zij hem nog meer vertrouwde. Door zijn handelwijze heeft aangeklaagde op zeer grove wijze misbruik gemaakt van zijn gezag en van de afhankelijkheids situatie waarvan - ook in financiële zin - zeker sprake was en waarbij het grote leeftijdsverschil tussen hem en klaagster ook een grote rol heeft gespeeld.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. [Overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn schriftelijke reactie op het klaagschrift als ook ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6 Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Missionarissen Oblaten van Maria de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 13 maart 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Mr. H.J. Schepen

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde en aan klagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.